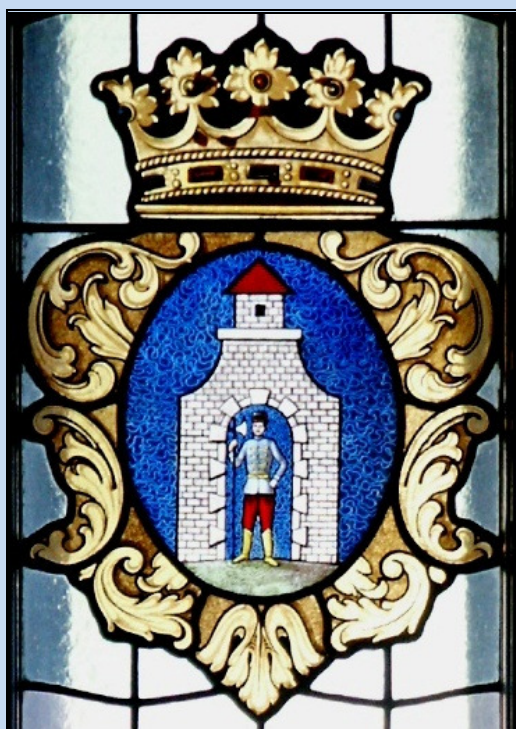

Művi örökségvédelmi hatástanulmány Kiskunfélegyháza város

településrendezési tervéhez – fölülvizsgálat III/C.

Összeállította:

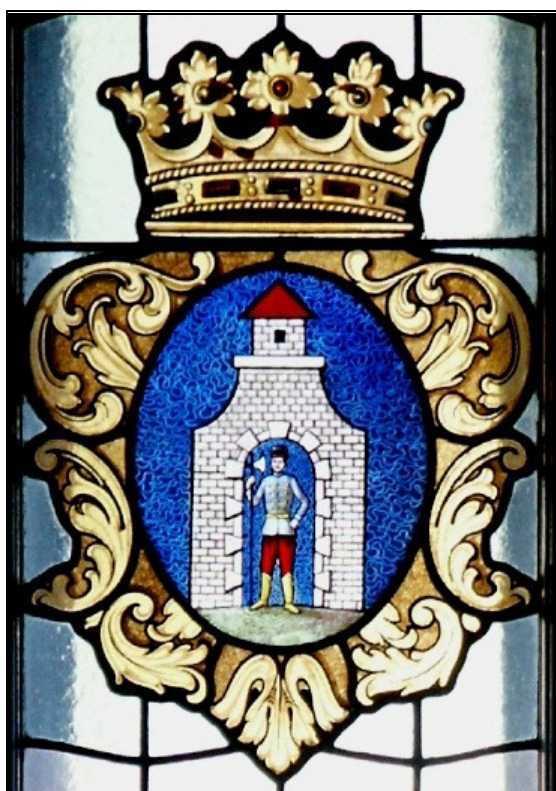
Dr. Ozsváthné Csegezi Monika
okl. építésmérnök, műemlékvédelmi szakmérnök

Dr. Ozsváth Gábor Dániel
műemlékvédelmi szaktanácsadó, örökségvédelmi szakértő

Szeged, 2017 november

Művi örökségvédelmi hatástanulmány
Kiskunfélegyháza város
településrendezési tervéhez – fölülvizsgálat III/C.

Javaslat védelem módosítására és új védetté nyilvánításra, valamint megszüntetésre (adatlapok)

Összeállította:

Dr. Ozsváthné Csegezi Monika
okl. építészmérnök (É-2-06-183), műemlékvédelmi szakmérnök

Dr. Ozsváth Gábor Dániel
műemlékvédelmi szaktanácsadó, örökségvédelmi szakértő

A jelen munka készítőinek a szerzői jog által védett, szellemi tulajdona.
Egészében vagy részben másolni, fölhasználni, harmadik személynek továbbadni
– a megrendelésben meghatározott feladathoz szükségesen túl –
csak a szerzők írásbeli hozzájárulásával lehet.

Szeged, 2017 november

Tartalomjegyzék

I.	
Az értékvédelmi vizsgálat körülményei és tapasztalatai	5
A település fejlődésének történeti áttekintése.....	8
A város fejlődését illusztráló térképek	26
A belterület területi és városképi fejlődése Fekete János kutatásai alapján	41
Településtörténeti térkép vázlat	46
A városfejlődés jellegzetes lépései három képben.....	47
Képek a település történetéből.....	48
A leglényegesebb értékvédelmi problémák és feladatok	55
Fölhasznált források és irodalom	74
II.	
A meglévő és javasolt építészeti értékvédelem összevont listái	4
Fönntartandó építészeti értékvédelem.....	4
Országos műemléki védelem (épületek és szobrok).....	4
Fokozott helyi védelem (fokozottan védett épületek)	5
Helyi védelem (belterületi, egyéb belterületi és külterületi védett épületek)	7
Javaslat védelem módosítására és új védetté nyilvánításra, valamint megszüntetésre	10
Javaslat országos műemléki védelemre.....	10
Javaslat fokozott helyi védelemre	10
Javaslat helyi védelemre	10
Javaslat védelem megszüntetésére.....	10
Szobrok, emlékművek, díszkutak meglévő és javasolt helyi védelme	12
Keresztek, haranglábak meglévő és javasolt helyi védelme.....	22
III/A. Fokozott helyi védelem alatt álló épületek (49 db adatlap)	
III/B. Helyi védelem alatt álló épületek (99 adatlap)	
III/C. Javaslat országos műemléki és muzeális védelemre	
Javaslat épületek fokozott helyi védelmére (15 adatlap)	
Javaslat épületek helyi védelmére (14 adatlap)	
Javaslat védelem megszüntetésére	

Javaslat védelem módosítására és új védetté nyilvánításra, valamint megszüntetésre

Javaslat országos műemléki, illetve muzeális védelemre

	Morvai-kereszt, „őskereszt” 1799 Molnár-telep, Nagyszőlő út 1/A (8657) a város legrégebbi, út menti kőkeresztje
	Szent Vendel szobor 1799 451.sz. Csongrádi út 7. km szelvény A szobor az 1976. évi műemlékjegyzékben védelem alatt (MJ) állóként szerepelt. Egy villámcsapás 1982-ben ledöntötte: a lába és a talapzat a helyszínen pusztul, a szobor darabjait a szomszédos tanyában őrzik. (Urbán Miklósné, 2005) – A szobornak - értékénél fogva – mindenestül, restaurálva a múzeumban lenne a méltó helye. Az eredetinek a helyszínen másolattal való pótlása lenne ideális.

Javaslat fokozott helyi védelemre

Bajcsy-Zsilinszky u. 14. – Semmelweis u.	2717
Bercsényi u. 9. – Tóth Kálmán u.	4580
Béke tér 2. R. kat. plébániaház	3150/2
Dr. Holló Lajos u. 19 – Oskola u.	3192
Eötvös u. 2.	5035
Esze Tamás 15.	707
Károlyi Mihály u. 2. –Dessewffy u.	4533
Könyök u. 16.	5440
Mártírok u. 15. v. neológ zsidó kis tanácsterem	404/1, a József Attila Ált. Isk. telkén

ONCSA-házak - Dr. Holló Lajos u. 68.	3399
- Dr. Holló Lajos u. 72.	3395/1
- B. Szabó József u. 9.	3408
Alsótemető, Jókai u.	1030/4
Felsőtemető, Nádasdy u.	4482/5, 4483, 3434
Régi (fölsővárosi) zsidó temető (muzeális)	4482/2, a Felsőtemető része
Új (alsóvárosi) zsidó temető és ravatalozó II. kerület Nyomás 1.	0653/9, a Szegedi úttól nyugatra
Templom-halom	5637/326

Javaslat helyi védelemre

Árpád u. 8.	4843
Alpári u. 61. v. bankfalui iskola	2384
Dr. Holló Lajos u. 3. Nagyposta	3182
Hunyadi u. 33.	295
Jász u. 12.	2866
Kun u. 55. - utca	2894
Mikszáth Kálmán u. 31. - Szemere Bertalan u.	4087/3
Móra Ferenc tér 5-7. szocreál lakóházak	526
Szegedi u. 26.	1155
Szegedi u. 33.	785
Szegedi u. 37.	790
Alpári úti külső iskola v. Bábok-iskola	Külterület 80. 0154/5
Csanyi úti iskola	036/13
Szegedi út 73. - Birs u. v. Állami gazdasági iskola	890/2

Javaslat védelem megszüntetésére

	Jókai Mór u. 33. (1896)
	Széchenyi u. 21. (5089)
	Zrínyi u. 39. (5458)
	Zrínyi u. 55. (5290)
	Kövágóér MÁV megálló épülete (0579/3)
Az „öregiskola” elbontottként említődik 2016-ban, így a keresztek között szerepeltetett védelme okafogyottá vált.	Kismindszenti úti iskola, VI. körzet, Kismindszenti út (0109/7)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
1.	2717	lakóház	Bajcsy-Zsilinszky u. 14. – Semmelweis u.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

Eklektikus, lesarkított L alakú, alapincézett, földszintes lakóház, melyen a patinás hódfarkú cserépfödést a közelmúltban préselt cseréphejálásra cserélték. A főhomlokzatot széles középrizalit tagolja, szélein sajátos, erős kiülésű kváderekkel. A tengelyképlet:

K+5+1/1(vak)/3. Az ablakok körül kettős vakolat-keretezés: a belső, húzott vakolatkeret fölött magas zárókő a frízben, afölött a középrizalit szélén tymapnonos, közöttük törtvonalú íves szemöldökök. A két szélén – a szárazkapu és pandanjában egy szélesített ablaktengelyben - széthúzott félkörívek között obeliszk. Az alapfalsíkokon – az oldalhomlokzaton is – páros ritmusú nutozás. A lesarkításon bejárat nyitásának méltó lehetőségét teremtették meg a félköríves szemöldökkel. A háromrészes, húzott főpárkány frízét padlásszellőzők tagolják, eredetileg csipkemintás ráccsal. A tetőn mives, díszműbádogos padlásablakok voltak. Az udvarra deszka szárazkapu vezet.

JAVASLAT

A folyamatban lévő följújtás során különös figyelemmel kell megőrizni lehetőség szerint minél több eredeti, értékes homlokzati elemet, valamint megoldandók a fölvizesedés okozta problémák.

2013; 2017.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
2.	4580	lakóház	Bercsényi u. 9. – Tóth Kálmán u.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A provinciális art deco modorát viselő, jellegzetes, fordított, mezővárosi gazdaház. A földszintes, félkontyos tetején patinás, hód farkú cseréppel födött ház homlokzatát a főpárkányról lecsüngő, dekoratív mintával ellátott vakolatsávok tagolják a $(\sqrt{1+1})+1+2$ tengelyképlet szerint. A nyílások és nyílásközpök tengelyeit a vakolatsávokon egy-egy csempével hangsúlyozták. A belső spalettás ablakok körül szegélyes vakolatkeret; rajtuk kívül a tokosztón fölül dúsan tagolt szélű vakolatsáv, mely szemöldökként is szolgál. A könyöklők alatt egész rövid vakolatkötény. A széles, tagolt, húzott és cakkosoros főpárkányt hullámdíszes deszka szegélyezi. A vályogtégla kerítésben magas falsávval kötött, patinás deszkakapu rézkilincssel. 2007-ben már javasoltuk a védelem alá helyezését, mert az együttes részletei teljességében megőrizte hagyományos megjelenését, emiatt különösen figyelemreméltó!

JAVASLAT

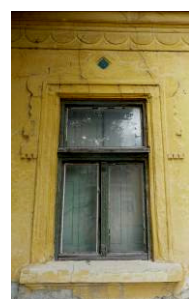
Az esedékes homlokzatförlújítás során különös figyelemmel kell megőrizni az értékes homlokzati elemeket, egyúttal megoldandók a fölvizesedés okozta, jelentős problémák.

2007.

2017.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
3.	3150/2	egyházi épület	Béke tér 2. R. kat. plébániaház	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A jelenleg funkcionáló, emeletes épületet – 1809. évi tanácsi döntés alapján – 1812-1815 között emelték a szegedi *Grieszer József* egyszerűsített tervei alapján. 1849. július 28-án a várost megszálló császári csapatok fővezére, Haynau az ótemplom plébániáján rendezkedett be. Ezen épület 1938-ban jelentős, külső és belső helyreállítást kapott cseréphéjalásának palára cserélésével. További följújtásra 1956-ban, 1968-ban és 1976-ban került sor.

A visszafogottan barokk jellegű, egyemeletes épületet sarokrizalitok tagolják. Tengelyképlete: 2/1+3+1/1+K, a bejárat fölött csigavonalas, kovácsoltvas konzolokon rézlemez előtető. A rizalitokon a földszinti ablakok lekerekített falmélyedésben ülnek. Az emeleten a rizalit ablakai fölött, közbül a parapeteken mélyített vakolattükrök. A földszinti ablakokat egyszerű, barokkos, kosaras kovácsoltvas rács védi. Az alapfalfelületet az összefüggő emeleti könyöklővel övpárkány tagolja; a főpárkány egyszerű húzott forma. A fő oldalak kerítése dörzsölt lábazat fölött egyszerű, kovácsoltvas rács téglapillérekkel. (Archív fényképek: Lechner Nonprofit Kft. Dokumentációs Központ / Fortepan, 1970.)

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
4.	3192	lakóház	Dr. Holló Lajos u. 19 – Oskola u.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A földszintes, háromhomlokzatú lakóház alapjában klasszicista egyszerűséget mutat néhány barokkos jeggyel. A több tulajdonú épület tetejét régi hódfarkú és szalagcserép fedi egy kereklyukú bádoggal padlásszellőzővel. Lábazata vakolt. Homlokzatait mindössze a nyílások ritmusa tagolja; a lesarkítás utólagos. A tengelyképlet: 1+2+1/A/2+2+2+K. Főhomlokzatként a Dr. Holló Lajos utcai oldalát képezték ki; a térre oldalhomlokzattal néz. Az ablakok egyformán archaikusan kifelé nyílóak; csak egy tér el ettől az oldalhomlokzat túlsó szélén. A főhomlokzat ablakait sima vakolatkeret fogja körül kettős zárókövel; a két szélén vízszintes, középen szegementíves szemöldökökkel. A főpárkány archaikus, magas, barokkos holker. Az utólagos lesarkításon stílusidegen boltajtó és rács. A vízszintes záródású szárazkapuban jelenleg jellegtelen, barna bádogszárnyak. A 18. század végének, a 19. század elejének rekvizituma a szomszédos, azóta átépített 15. és 17. számú épületekkel együtt.

JAVASLAT

2007-ben már fokozott helyi védelem alatt állt; javasolt a védelem visszaállítása. Az elkövetkező följújítások során is fokozott figyelemmel kell megőrizni a homlokzatok máig megmaradt, archaikus elemeit, valamint megoldandók a fölvizesedés okozta, jelentős problémák.

2007; 2017.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
5.	5035	lakóház	Eötvös u. 2.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

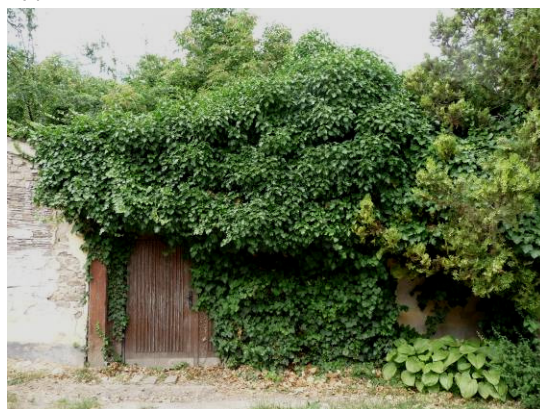
Az 1879. évi kataszteri térkép szerint akkor már áll az az időben teljesen általános, egyszerű, fésűs kialakításában, a kapu túloldalán, a kerítés mögött álló gabonásával együtt. A földszintes, szalagcseréppel fedött, patinás lakóház csonkakontyos oromfallal koronázott, tapasztott hangulatú homlokzatát lizénák fogják közre, rajtuk széles szalagon bojtmintával. Az archaikusan kifelé nyíló ablakok körül szegélyes vakolatkeret, tetején, a tengelyben keskeny, magas lépcsőzés láng- vagy levélmotívummal. A tömörszerű könyöklők alatt igen rövid vakolatkötény. A gazdagon tagolt főpárkány fölött, az oromzaton két kicsi, díszes kontúrú vakolatkeretbe foglalt padlásszellőző. A főpárkány folytatását képezi a tömör téglakerítés szegélye. Az újabb, elnagyolt deszkakapuban gyalogbejárat nyílik.

JAVASLAT

Az archaikus porta egészében és számos elemében tisztán őrzi a város 19. századi múltjának mibenlétét, ami különlegesen értékes és védelemre méltóvá teszi. Az esedékes homlokzatförlújítás során nagy figyelemmel kell megőrizni az értékes elemeket, megoldva a fölvizesedés okozta, jelentős problémákat.

2007; 2017.

2

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
6.	707	lakóház	Esze Tamás 15.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

Egy rövid, kereszt irányú utcaszakasz két saroktelke közötti, közbülső portára az 1910-es, 1920-as években épült ez a színezésében máig tavaszi-kora nyári frissességet sugárzó, földszintes lakóház, igen dekoratív, geometrikus mustrával ablakai fölött.

Három ablaktengelyéből a kapu melletti vakablak, s teljességgel be tudja csapni az óvatlan szemlélőt, miszerint egy fordított házat lát. Valójában a kontyolt tető mindösszesen a két ablaknyílás mögötti, az utcára merőleges, egyetlen traktus fölött húzódik. Az itt oly jellemző, a homlokzat architektúrájával fölöltöztetett pengefal révén sokkal impozánsabb méretűnek mutatkozik ez a valójában nem túl nagy, régi módon fésűs beépítésű ház is, különösen úgy, hogy a pengefalon túl egy, ezen porta léptékét messze meghaladó méretű, tekintélyes kapuzat vezet az udvarra. Az igen hangsúlyos méretű, törtvonalú íves záródású, egykor díszesen vakolt, épített keret

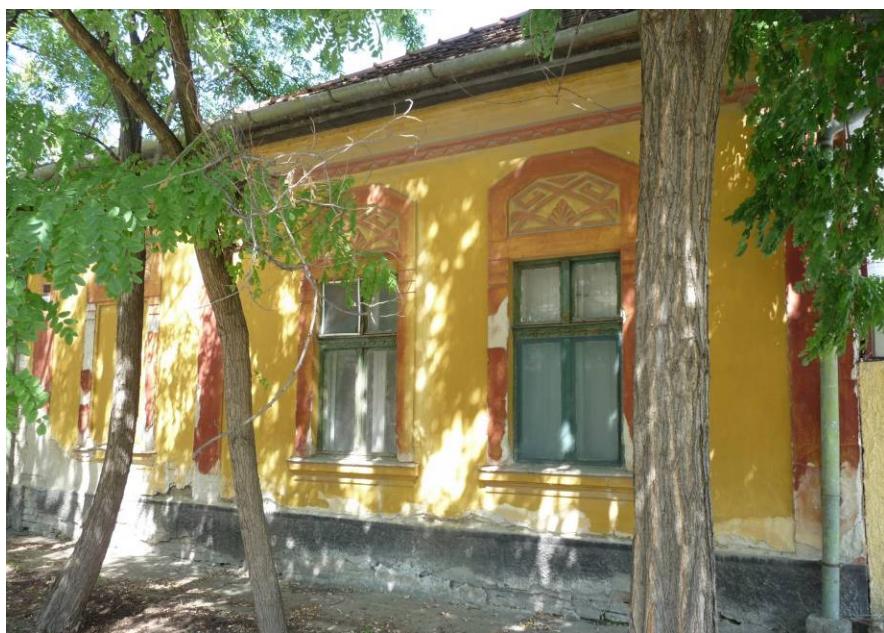
helyi jellegzetességgé - mives kidolgozású, felső sávjában díszített, hármastagolású – deszkakaput fog közre, mellette tovább tömör téglakerítés szegi a portát tagolt párkánnyal.

A ház számos részletében megnyilvánul az építő minőség iránti igényessége és ez irányú áldozatvállalása: az ablakok faszerkezetének finom részletképzése, fölöttük a már említett, szecessziós vakolatmustra, a mindössze három nyílástengelyű homlokzatot is tagoló, lapos lizénák, fölöttük a cakkos díszű főpárkány. A kontyolt tető csúcsát finom formájú, díszbádogos csúcsdíz hangsúlyozza. Rendkívül sajátos az épület kettőssége: az utcaképet meghatározó elemek – homlokzat, kapu, kerítés – különlegesen dekoratív és tekintélyes megformálása, az ablakok kedvezően nagy mérete; de mindez társul magánk a háznak visszafogott méretével, egytraktusos voltával és padlójának alacsonyságával, ami az ablakok könyöklőinek alacsonyságából látszik. A lakóház fölújítása késlekedésének köszönhető, hogy egyre megviseltebb állapota mellett gyönyörűen látszanak az eredeti részletek, pontosan kikövetkeztethető, hogy hogyan is nézhetett ki annak idején, ahogy és amilyen - hagyományos - anyagokkal megépítették.

JAVASLAT

Az archaikus porta egészében és számos elemében tisztán őrzi a város 20. század eleji múltjának mibenlétét, ami különlegesen értékessé és védelemre méltóvá teszi. Az esedékes homlokzatfölvétele során nagy figyelemmel kell megőrizni az értékes elemeket, megoldva a fölvétele okozta, jelentős problémákat.

(Fényképek a következő oldalon.)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
7.	4533	lakóház üzlettel	Károlyi Mihály u. 2. –Dessewffy u.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A nagy múltú Bercsényi utcával az újabb utcák sajátosan szűk hegyesszöget zárnak be, és egy ilyen összeszőgellésből létrejött, háromszög alakú térre néz az L alakú, lesarkított épület, mely a mezővárosi kereskedőház tipikus példája. A sarkon nyílt a bolt, mellette egyik irányban a raktár, másik irányban pedig ugyanezen épület biztosította a kereskedő lakhelyét is.

Az 1920 körül emelt polgárház tömege teljesen egyszerű, megjelenését mozgalmassá egyenletes nyílásritmusa teszi szükség esetén vakablakok kialakításával. Az építés korát az ablakoknak a korábbiakénál jelentősen nagyobb mérete is jelzi, a felső ablakszárnyak kellemes, filigrán osztásával. A lesarkításon máig tisztos korú vasspaletta védi a boltajtót; fölötte sajátosan bájos a többször használt, festett cégtábla, melyet új fölirat esetén nem megfordítottak, hanem fejre állítottak... A homlokzatok ékessége a felületeket kiadósan nagy arányban borító, art deco modorú vakolathím: a nyílások fölött egyszerű, finom csíkozással kitöltött, lesarkított szemöldökmezők, a homlokzatokat szegélyező, dekoratív, lapos, indás mustrával koronázott, széles pilaszterek. A ház zömökségét fokozza a sajátos módon alkalmazott, széles, lapos övpárkány körös sormintával. A polgárház udvarára egyszerű deszkakapu vezet.

JAVASLAT

A ház sajnálatosan rossz állapota ellenére figyelmet érdemel azért, mivel teljességgel magán hordozza eredeti állapotának minden részletét, eredeti anyaghasználatát és felületkezelését, tetten érhetők a még tisztán hagyományos épülethasználat módja és minősége, egy régi, nyugodt, kisvárosi világ rezdülései. Mindezek olyan értékek, amelyet egy ropogósan újjá varázsoló fölüjítás egyszer s mindenkorra eltüntet. Az esedékes homlokzati fölüjítás során nagy figyelemmel kell megőrizni az értékes elemeket, megoldva a fölvizesedés okozta, jelentős problémákat.

(További fényképek a következő oldalon.)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
8.	5440	lakóház	Könyök u. 16.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

Fésűs beépítésű, földszintes, csonkakontyos tetején szalagcseréppel fődött parasztház. Egyszerű, tapasztott jellegű homlokzatképzése az art deco népi változata; a lakóház бүтүjét és az egyszerű deszkakapu magas falkeretét összefüggően függőleges és vízszintes, szegélyes vakolatsávok hálózata tagolja. A tengelyképlet: A+2. A hagyományos formájú ablakokat tokosztójuk magasságában összeköti a megszokott vakolatsáv, s csak efölött készült vakolatkeretezés. A bejáratú ajtó filungos voltával szintén illeszkedő formájú. A sima főpárkány is része a homlokzati hálózathoz; fölötté az oromfalon a régi homlokzatképzést híven követő, új (erősen javított) vakolat a két kicsi padlásszellőző díszített kontúrú keretezésével. A deszkakapu fölött egyszerű, téglalap alakú, kétkazettás középdisz függ az épülettel közös főpárkányról; a kapun rézkilincs.

JAVASLAT

A már 2007-ben fokozott helyi védelemre javasolt házat időközben példamutató módon följújítták, amely tényező még külön indokolja a védelemre való javaslatot.

2007.

2017.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
9.	404/1	közüntézmény	Mártírok u. 15. v. neológ zsidó kis tanácssterem	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

Zsidók csak 1840-től telepedhettek le Kiskunfélegyházán. Az 1850-ben alakult hitközség 1869-ben neológgá nyilvánította magát. A 19. században jelentős szerepet játszottak a település életében; a század végén már több mint ezren laktak itt. 1899-ben a megnövekedett létszámú hitközség új zsinagógát épített. 1944-ben a neológ anyahitközség lélekszáma 459 fő volt.

A zsinagóga mellett balról volt az ún. *kis tanácssterem*. Itt tartották összejöveteleiket, a teadélutánokat, és itt végezték a körülmétéléseket is. (Kun Zsuzsanna) 1948-ban ebben avatták föl először a zsidó mártírok kegyhelyét, majd amikor a korábbi *zsidó udvaron*, az iskolájuk helyén 1955-ben megépült a József Attila Általános Iskola, annak napközi otthonává alakították át. (A kegyhelyet áttelepítették az alsóvárosi, új zsidó temető ravatalozójába.)

A későeklektikus, zömök tömegű, földszintes, szalagcseréppel fődött épület fröcskölt felületű homlokzatát kváderes törzsű lizénák szegélyezik, melyek kvázi fejezetet nyertek a főpárkány kiülésével. A durván fröcskölt lábazat fölött négy félköríves záródású ablak nyílik füles, húzott vakolatkeretben; fölöttük törtvonalú íves szemöldök fogsorral. A profilos deszkával szegélyezett, húzott főpárkány széles frízében vak padlásszellőzők. Az épület előtt – a korábbi *zsidó udvart* határoló - vakolatlan téglalábazaton, pillérek között mives, kovácsoltvas kerítés és nagykapu.

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell. Meglepő, hogy az épület minőségén, városképi helyén és helytörténeti jelentőségén alapuló, 2007. évi javaslatunk ellenére nem kapta meg a védelem jelentette minősítést.

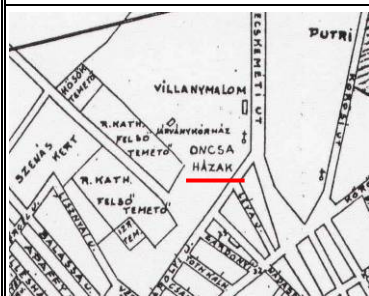

A neológ zsinagóga és a *kis tanácssterem* hátsó homlokzatai, 1950 k. (Bardoczky Anikó közlése.)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
10.		lakóházak 3399 3395/1 3408	ONCSA-házak Dr. Holló Lajos u. 68. Dr. Holló Lajos u. 72. B. Szabó József u. 9.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A nagy világválságot követően az országszerte jellemző lakásínség enyhítésére az Országos Nép- és Családvédelmi Alap országos programot indított a sokgyermekes családok számára. Félegyházán a szegény családok helyzetét még az 1941. évi belvíz is nehezítette. Ekkor a (11 éve sajnálatos módon lebontott) Molnár-féle villanymalom mellett, a Dr. Holló Lajos, a Károlyi Mihály utca, a Kisszegedi út és a Fölsőtemető közötti, 14 holdas városi telken – a korábban számos szélmalom által uralt területen - 22 új lakóházat kaptak a belvíz miatt károsult, sokgyermekes családok.

A ONCSA-telepen tiszta, higiénikus és egészséges, de nem túl tágas lakások gazdaságosan, általában térségenként típustervek alapján készültek, amelyek követték a helyszíni adottságokat. A mai szójárással minimálprogramosnak tekintett lakóházak bár alapterületre kicsinynek számítottak, összességükben egységes, jó ritmusú utcaképet nyújtottak. Jellegzetes motívumuk volt a nem nagy, de igen praktikus, egyúttal szép formájú oszlopok által tartott, boltíves tornác. Ezen jellegzetes ONCSA-telepek épületeinek legnagyobb részét azonban ki-ki módja és lehetősége szerint, mielőbb bővítette és átalakította. Emiatt mára már csak mutatóban akad egy-egy példány, ahol megmaradt az eredeti forma, vagy legalább jól fölösmerhető a hozzátoldások mellett.

Félegyházán három házról mondható el, hogy megérdemlik a különös odafigyelést, mivel kellemes megjelenésük mellett emléket is állítanak az egykori ONCSA-programnak. A Dr. Holló Lajos utcai, egymáshoz közeli, mindkét épület előtt gondozott élősövény a kerítés, amely további kedvező és értékes eleme a portáknak.

JAVASLAT

Minden támogatással segíteni kell a még eredeti formájukat részben őrző házak fennmaradását.

Dr. Holló Lajos u. 68.
 (További fényképek a következő oldalon.)

Dr. Holló Lajos u. 68., 2005; 2017.

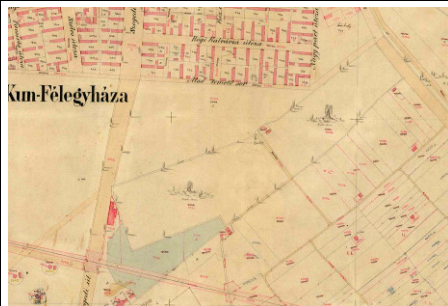
Dr. Holló Lajos u. 72., 2005; 2017.

B. Szabó József u. 9.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
11.	1030/4	temető	Alsótemető Jókai u.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

1791-ben szentelték föl. Az 1970-es évek elején átmenetileg lezárták esetleges megszüntetésével; utóbb újraindították a temetkezést.

A kb. 500 m hosszú, keskeny, 8 hektáros sírkertben jelenleg 12 ezer sírhely található. 2004-ben *Fekete János* vezetésével fölkutattak 140 nevezetes sírhelyet, majd *Fehér Tamás* elkészítette a részletes temetőterképet. *Boros Pál* Ybl-díjas építész tervei alapján új ravatalozót adtak át f. év decemberében (2 napja).

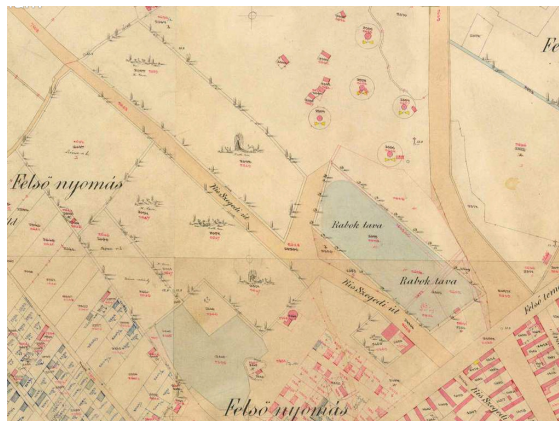
JAVASLAT

A sírkert bekerítése további adóssága a városnak. Megoldandó a kripták és a nevezetes sírhelyek gondozása, melyek helytörténeti és építészeti értéket egyaránt képviselnek. Helyreállítandó a temető nyugati felében álló kereszt, melynek már csak az alépítménye van meg (ne végezze úgy, mint a temető másik, a Szegedi út mellett a közelmúltban teljesen megsemmisült keresztje.)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
12.	4482/5, 4483, 3434	temető	Fölsőtemető Nádasdy u.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

1791-ben szentelték föl. 1952-ben a *Fölsőtemető*ben átadták az új **ravatalozót**, s ezáltal megszüntették a háztól való temetést. Az 1980-as években 19. századi, felszámolt sírhelyekről kimentett kőkeresztekből lapidáriumot építettek. 1991-ben avatták a II. világháború hőseinek emlékművét. A 14 hektáros sírkertben 18 ezer sírhely található. 2004-ben *Fekete János* vezetésével fölkutattak 140 nevezetes sírhelyet, majd *Fehér Tamás* elkészítette a részletes temetőterképet. Az I. világháborús sírkertet 82 hadisírával felújították f. év november 15-i átadással; (a patinás, régi állapot sokkal emberközelibb volt.)

JAVASLAT

Megoldandó a kripták és a nevezetes sírhelyek gondozása, melyek helytörténeti és építészeti értéket egyaránt képviselnek. A régi temetőrész fönntartása és parkká alakítása kedvező lenne.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
13.	4482/2	temető	Régi (fölsővárosi) zsidó temető a Fölsőtemető része	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

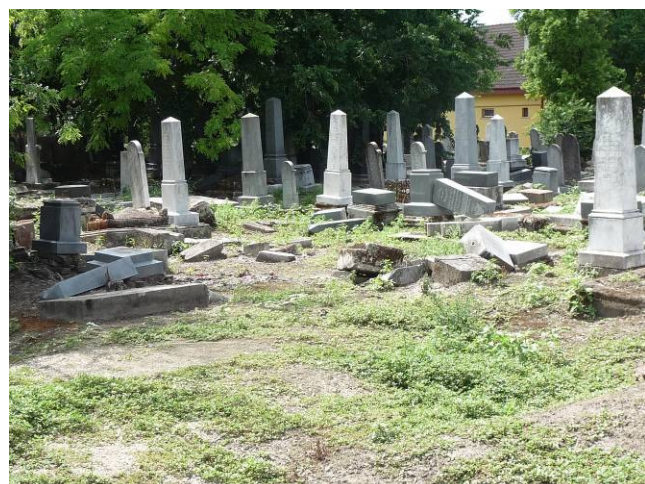
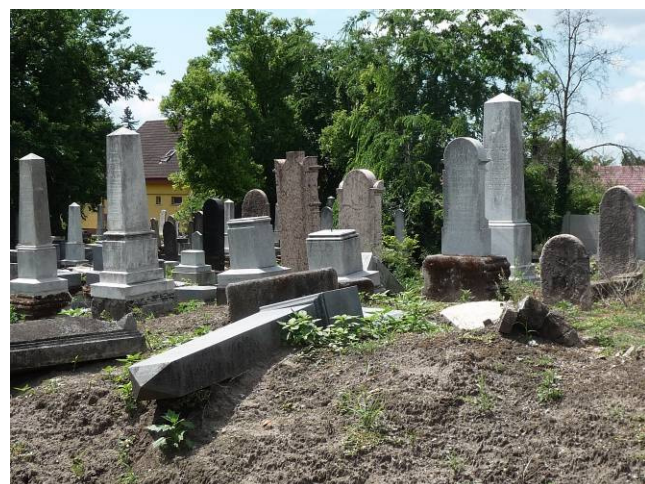

Az Fölsőtemetőben található izraelita temető mintegy 4 ezer négyzetméteres területén 1916-ban volt az utolsó temetés, azóta az enyészet uralta el a területet. A 200 sír állapota erősen megromlott, mára harmaduk ledőlt. A Mazsihisz nemrégiben felmérte a helyzetet, és első körben bekerítette a területet, jövőre megkezdik a balesetveszély elhárítását, a síremlékek rendbetételét is. (Fehér Tamás közlése, 2015.) Az évben kivágták a temető fáit, de a muzeális értékű temetőben a sírok helyreállítása a mai napig nem történt meg.

JAVASLAT

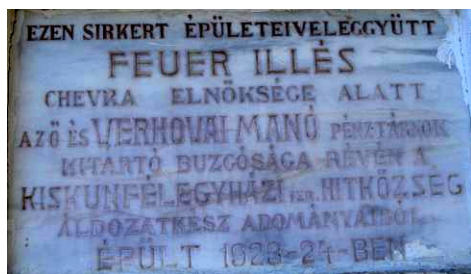

Minél előbb megoldandó a sírkert és a sírok helyreállítása és látogathatóvá tétele, s ha nincsen, a temetőkataszter elkészítése. Mindezeket a temető helytörténeti és művi értékei egyaránt indokolják.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
14.	0653/9	temető	Új (alsóvárosi) zsidó temető és ravatalozó II. kerület Nyomás 1.	javaslat fokozott helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

1923-1924-ben nyitották meg, és ma is működő, zsidó temető, ahová a térségből és külföldről is rendszeresen temetkeznek; az utolsóra 2001-ben került sor. A ravatalozó legelső része már 1990 körül összedőlt. 2006-ban leomlott a ravatalozó további harmada, ami miatt a temető látogatása is tilos. (Kardos András közlése) Ebben az épületben van 1954 óta a Mártírok terme: az első világháború 16, valamint a második világháború 854 áldozatának nevével.

JAVASLAT

A temető és a ravatalozó gondozása nem megoldott, ami az őrizetlenséggel együtt igen méltatlan a kegyeleti helyre, s amit mindenképpen orvosolni szükséges minél előbb.

2006. és 2005.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
15.	5637/326	emlékhely	Templom-halom	javaslat fokozott helyi védelemre

KISKUNFÉLEGYHÁZA-TEMPLOMHALOM

A régészeti ásatások eredményei

Először 1951-ben Bálint Alajos folytatott ásatást a templom körüli temetőben, majd 2008-ban újra kezdődtek a régészeti munkák, melyek kisebb megszakítással, azóta is folynak. A feltárások eddig több mint 540 sírt hoztak felszínre, valamint a középkori templom megmaradt részét. A régészet sok új ismerettel gazdagította tudásunkat a középkori Félegyházáról.

A település és temploma korai történetéről ugyan nem szólnak a források, de az Árpád-kori sírokból előkerült pénzék szerint a templom körüli temetőt 1100 körül, Könyves Kálmán királyunk alatt már használták. Középkori temetőink kialakulása Szent László király 1092-es törvényéhez kötődik, miszerint a közösség csak a templom körüli megszentelt területre, a cinterembe temetkezhet, írásos emlékek hiányában nem tudhatjuk, hogy ezt a korai települést hogyan nevezték lakói, de már alapításától kezdve lehetett Félegyháza is. Az Árpád korban sűrűn lakott, gazdag volt a környék, szinte egymást érték a falvak.

Ennek a közel 150 éves békés időszaknak, a Duna-Tisza közt a földdel egyenlővé tevő 1241-1242 évi tatárjárás okozta végét. A mongol dúlás ezt a helyet sem kímélte, melynek emléke a Templomhalmot körbevevő erődítményrendszer. Az egykori félegyházaiak a támadás ellen próbáltak védekezni, de az ellenállás kilátástalannak bizonyult. A szomszédos falvak sokasága örökre eltűnt, mint az alpári út mentében, innen alig 2 kilométerre élt templomos település is.

Félegyházának azonban más sors jutott. A tatárjárás után a visszatelepülőket az elhagyott falut újból benépesítették. A templomot valószínűleg már az 1300-as években, gótikus stílusban átépítik, elérve így a templomhajó tekintélyes, 22 méteres hosszát. Ekkor temették be a funkcióját veszített nagy sáncárkot és emelnek kő kerítőfalat a templom köré. A Kunságba beköltöző és annak nevet is adó kun népcsoport tagjai is telepedtek le Félegyházán, melyre az ásatások során előjött kun leletek és embertani anyag mutat rá. Ez is jelzi az erősödő, növekvő, a Budát Szegeddel összekötő, Nagy Királyi Út mentén fekvő település vonzerjét. Félegyháza 1500 körül már tekintélyes, a mezővárosi lét kapujában álló település volt.

KISKUNFÉLEGYHÁZA-TEMPLOMHALOM

A középkori Félegyháza

Ezen a helyen a középkorban templom állt, melyet körülölelt Félegyháza település. Első említése egy 1389. évből származó oklevélből maradt ránk. Ebben Luxemburgi Zsigmond király meghagyja a szeri nemeseknek, hogy a Buda és *Feleghaz* felé az úton, a szegedi polgárokat ne zaklassák. 1424-ben *Feleghaz*, a király adományozása révén Borbála királynő birtokába kerül. A település jelentőségét mutatja, hogy Lázár deák 1520 körül készült térképén is ábrázolva van, *Feledhaz* alakban.

Utolsó középkori írott említése az 1526-os nagy török hadjáratához kapcsolódik, mikor Mohács után, Szulejmán szultán Buda felől visszatérő hadai szeptember 28-ára virradóra felégetik Félegyházát, a többi környéki településsel egyetemben. A pusztulás mértéke akkora volt, amit Félegyháza kiheverni már nem tudott, az 1540-es évekre végleg elhal az egykor virágzó település. Közel 200 éven keresztül áll temploma a pusztá közepén környező sorstársaival egyetemben, mígnem a török hódoltság alól felszabadulva, az 1700-as évek elején megkezdődik Félegyháza újkori története.

Az új telepések a 18. század elején nem a középkori helységebe települnek vissza, hanem a mai városközpont köré. A város szélén álló pusztuló, romos középkori templomot lebontják, követ behordják a városba, építve belőle új templomot, iskolát, házakat. A domb északi felét a 20. század első felében, a Járásbíróság építéséhez hordják el. Déli felének megbontása az 1980-as években kezdődik, majd a felelőtlen homokbányászás okozta tragédia után, az 1990-es évek elején, felhagynak a domb további pusztításával. Az egykor hatalmas domb nagyobbik fele a sorozatos bolygatások során végleg megsemmisült, a középkori temető és templom jelentős részével együtt.

Az egykori Félegyháza központjában álló Templomhalmot visszaépítéséhez 2008-ban, a régészeti ásatásokkal párhuzamosan kezdtek hozzá. Legyen ez a hely az újrakezdés szimbóluma...

A középkori Félegyháza templomának rekonstrukciója (Vida Ágnes rajza)

JAVASLAT

„...egy szép park és emlékhely fogja bemutatni a múltunkat és jelezni az utókornak, hogy ... elkezdhető közös értékeink teljes pusztulásának megállítása.” Rosta Szabolcs, 2008.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSEG
1.	4843	lakóház	Árpád u. 8.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A fésűs beépítésű, art deco modorú, földszintes, szalagcseréppel födött lakóház dekoratív fejezetű lizénákkal szegélyezett homlokzatát három ablak töri át. A nyílások sima vakolatkerete fölött törtvonalú, tagolt szemöldökmező; a könyöklők alatt kicsi vakolatkötény. Az egyszerű, tagolt főpárkány fölött csonkakontyos oromfal díszes vakolatkeretbe foglalt, hármasiker padlásszellőzővel.

JAVASLAT

Egy elkövetkező homlokzathelyreállításnál továbbra is különös figyelemmel kell lenni az eredeti elemek megőrzésére, valamint megoldandók a fölvizesedés okozta problémák.

2007; 2017.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSEG
2.	2384	közüntézmény	Alpári u. 61. (53.) v. bankfalui iskola	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A Bankfalui Római Katolikus Iskola 1928. október 1-jén kezdte meg működését. Felépítése gr. Klebesberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszternek, dr. Holló Béla polgármesternek és dr. Horváth Zoltán országgyűlési képviselőnek köszönhető. Az avatás 70 éves évfordulóján Klebesberg Kunó arcképét ábrázoló emléktáblával emlékeztek meg.

2009-ben bezárták a kívül-belül impozáns iskolát, mert az Esélyegyenlőségi Törvény alapján nem lehet 25 %-nál magasabb a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya, ott pedig meghaladta az ötvenet. Az intézményt nagyon jó helyre építették, mert a város ezen részén nem volt másik iskola. Nagyon szép az épület környezete, füves focipálya, futópálya, arborétumszerű kert fogadta a 98 diákot. (Rekedt Nagy Zoltán v. iskolaigazgató közlése)

Jelenleg a Kapocs Szociális, Gyermekvédelmi és Egészségügyi Intézmény Hajléktalanok átmeneti szállása, Hajléktalanok éjjeli menedékhelye, Nappali Melegedő működik benne.

JAVASLAT

Mindenképpen mielőbb vissza kell állítani az eredeti funkciót, mert a közvetlen környék tanulóit is egyértelműen az szolgálja, ha nem kell távolra utazniuk.

(Balogh Tünde fényképei)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSÉG
3.	3182	középület	Dr. Holló Lajos u. 3. Nagyposta	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A város, valamint a Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium közös szándéka volt egy olyan postaszékház létesítése, amely lehetőséget biztosít távkábel-erősítő állomás létrehozásának a Budapest-Konstantinápoly-Angora között létesítendő kábel számára. A két utcára néző, (akkor még) Pázmány utcai telken a maga korában előfutárnak számító - modernista és funkcionalista - postapalota 1938-1939 között épült föl *Szabó Márton* és *Kovács Ferenc* okleveles építészmérnökök tervei alapján; belsőépítészként *vitéz Bene Antal* műszaki főtanácsos és *Erdélyi Jenő* mérnök, gépészként *Fejes Pál* posta-segédmérnök működött közre. (*Urbán Miklósné* közlése) A közelmúltban följújítták az épületet, mely az archív kép tanúsága szerint nélkülözi az emeleti ablakok zsalugátereit, valamint földszintjén nagy üzletportálokat kapott.

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell.

1956.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
4.	295	lakóház	Hunyadi u. 33.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A provinciális art deco modorú, földszintes, szalagcseréppel födött lakóház homlokzatát stilizált fejezetű lizénák két lekerekített falmezőre tagolják; így tengelyképlete: 2iker+2iker. A finom osztású ikerablakokat közös, lapos, szegmentíves szemöldök fogja össze; az ablakok közötti, keskeny falsávot fehér csempével burkolták. A kötött deszkakapun rézkilincs. A már 2007-ben védelemre javasolt porta egészében és teljességében megőrizte korabeli megjelenését, ezért méltó lenne a védelem jelentette minősítésre.

JAVASLAT

Az elkövetkező homlokzatfőújítás során különös figyelemmel kell megőrizni az értékes homlokzati elemeket, egyúttal megoldva a fölvizesedés okozta, jelentős problémákat.

2017.

2007.

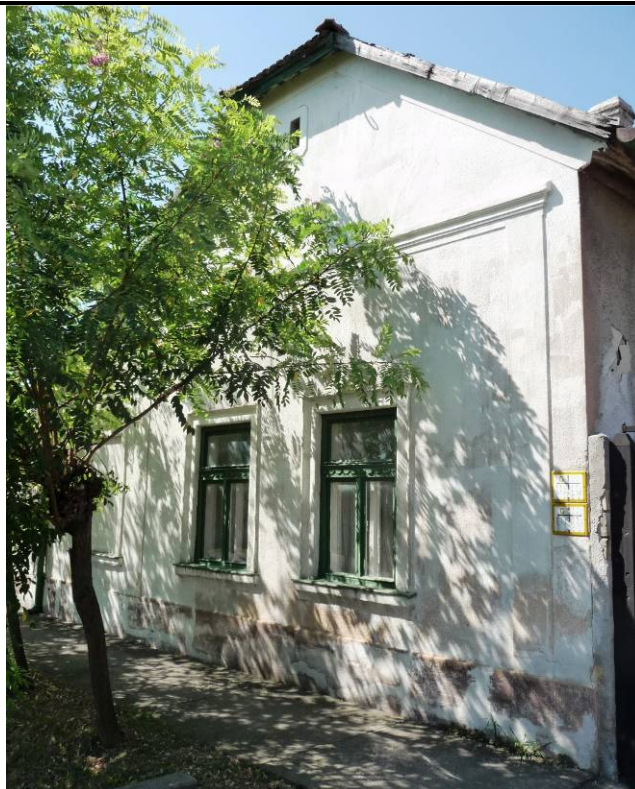
SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
5.	2866	lakóház	Jász u. 12.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A fésűs beépítésű, udvari traktussal bővített, klasszikusan egyszerű, földszintes lakóház főtraktusának homlokzatán lizénák és húzott párkány fogja körül a két, szegélyes vakolatkeretbe foglalt, hagyományos formájú, finoman díszített ablakot. Az udvari traktus бүтүjén ugyanolyan vakolatkeretben vakablak. A csonkakontyos, sima vakolatkeretű oromfalon hasonló keretezésű a padlásszellőző. A ház mellett, a tömör téglakerítésben magas, gúla alakú fedköves téglapillérek között nyílik a nagykapu.

JAVASLAT

A szépen gondozott házon megoldandók a fölvizesedés okozta problémák.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
6.	2894	lakóház	Kun u. 55. - utca	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A *Tisztviselőtelep* jellegzetes épületeihez hasonló, art deco modorú, két utcára néző, földszintes, kontyolt tetején szalagcseréppel fődött lakóház. A főhomlokzatot csonkakontyos oromzattal hangsúlyozott középrizalit tagolja, az oromzaton hármass padlásszellőző. A húzott profilos főpárkányt cakkos vakolatsáv teszi dekoratívvá. Sima vakolatszегély keretezi a középrizalit hármass ikerablakát, valamint kétfelől a két-két hagyományos formájú ablakot.

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
7.	4087/3	lakóház	Mikszáth Kálmán u. 31. - Szemere Bertalan u.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A későeklektikus, L alakú, alápincézett, földszintes, szalagcseréppel födött polgárház főhomlokzatát posztamenseken álló, vakolattükrös törzsű, toszkán pilaszterek tagolják a 2+2+2 tengelyképlet szerint. A pinceablakokkal áttört, vakolt lábazat fölött fröcskölés borítja a lekerekedett élű tagozatokat. A belső spalettás ablakokon új gyártásúak a kifelé nyíló, osztás nélküli, sima szárnyak. A nyílások körül füles, húzott vakolatkeret zárókövel; fölötté erőteljes, vízszintes szemöldök; az övpárkányként ható, összefüggő könyöklők alatt igen rövid vakolatkötény. A háromrészes, húzott főpárkány frízében vakolattükrös és lyukmintás bádoglemezzel határolt padlásszellőző.

JAVASLAT

Egy elkövetkező homlokzatlélújítás során különös figyelemmel kell megőrizni az értékes homlokzati elemeket, egyúttal megoldandók a fölvizesedés okozta, jelentős problémák.

2017.

2007.

2017.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM, MEGNEVEZÉS	VÉDETTSEG
8.	526	lakóházak	Móra Ferenc tér 5-7. szocreál lakóházak	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A magyar szocreál (szocialista realizmus) építészete leginkább az új, nagyméretű építkezéseknél bontakozott ki, kialakulását az adott politikai-ideológiai elvárások (marxizmus-leninizmus) mellett a megnövekedett társadalmi igények (lakáshelyzet, iparosítás, migráció) és a magyar építőipar szakmai, technológiai tradíciói, illetve kapacitása közti ellentétek is táplálták. Erősen archaizáló és eklektizáló irányzat volt ("sztálinbarokk"). A dolgozó

osztályok életét bemutató művészetet ötvözték a diktatúrák által kedvelt monumentális-heroikus giccsel. A szocreál alig pár éves mellékvágány volt a magyar kultúrában: szovjet mintára, parancsra vezették be Rákosiék 1949-ben; négy év múlva azonban Sztálin meghalt, addig hű alattvalói pedig gyorsan megtagadták hatalmának dogmáit, így a szocialista realizmust is.

A jelen egy tömegbe fogott, három négyszintes lakóház is - ezen alkotó irányzat megnyilvánulásaként - 1951-ben épült; ma már kordokumentum. Fő jellegzetessége a reneszánsz mustrák közé foglalt bejáratok és a néhány, csúcsíveket soroló, kovácsoltvas rácsú erkély. Az újdonságnak számító, négyzet alakú ablakok körül sima vakolatszegély. Városképileg még ma is erősen túlméretezett.

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSEG
9.	1155	lakóház	Szegedi u. 26.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A eklektikus jellegű, L alakú, földszintes, új hódfarkú cseréppel födött lakóház homlokzatát középrizalit tagolja a 2+2+1+K tengelyképlet szerint. A rizalitot sima lizénák fogják közre, az alapfal felületen szokatlan helyű és formájú, ion fejezetű pilaszterek. Az egyforma ablakok körül toszkán jellegű pilaszterek tartotta, maga, vízszintes szemöldök. A háromrészes, húzott főpárkány frízében padlásszellőzők. Stílusidegen a szárazkapu.

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
10.	785	lakóház	Szegedi u. 33.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

Az eredeti, archaikus megjelenését egységében megőrzött, fésűs beépítésű, nyitott tornácos, klasszikusan egyszerű, földszintes lakóház, patinás hódfarkú cseréphéjalással. A főtraktus homlokzatán lizénák és sima párkány fogja körül a két, fölül szegélyes vakolatkeretbe foglalt, hagyományos formájú, finoman díszített ablakot. A tornácra egyszerű váztáblázatos ajtó nyílik. A csonkakontyos, csipkézett deszkaszegélyű és sima vakolatkeretű oromfalon füles vakolatkeretezésű a padlásszellőző. A ház mellett, a tömör téglakerítésben téglapillérek között nyílik a jellegzetes, vaskeretes deszka nagykapu.

JAVASLAT

Egy elkövetkező homlokzatförlújítás során különös figyelemmel kell megőrizni az értékes homlokzati elemeket, egyúttal megoldandók a fölvizesedés okozta, jelentős problémák.

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
11.	790	lakóház	Szegedi u. 37.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A *Tisztviselőtelep* art deco modorú épületeihez hasonló, földszintes, préselt cseréppel födött lakóház. A homlokzatot sajátos, dekoratív pilaszterek tagolják három részre egy keskenyebb és két szélesebb ablakkal. A kiselemes, rusztikus kőburkolatot mutató lábazatra az épület szélein, fél magasságig hasonló anyagú armirozás támaszkodik. Az ablakok körül sima vakolatkeret; a parapeteken a lábazat kőburkolata folytatódik. A pilasztereket kapcsolja össze a széles, ugyancsak dekoratív főpárkány, az ablakok fölötti hangsúlyokkal.

JAVASLAT

Egy elkövetkező homlokzatzölújítás során különös figyelemmel kell megőrizni az értékes homlokzati elemeket, egyúttal megoldandók a fölvizedés okozta problémák.

2013.

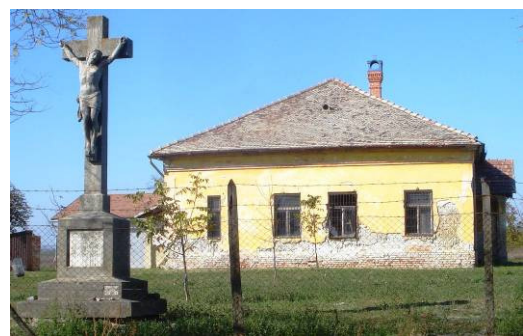
SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSÉG
12.	0154/5	v. közintézmény	Alpári úti külső iskola v. Bíbok-iskola Külterület 80.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

A külterületi iskolák jellegzetes, eredeti megjelenésében megőrződött típusa.

JAVASLAT

Az épület méltó funkcióval való ellátása mielőbb szükséges állapotának helyreállításával együtt, melynek során megőrzendő eredeti megjelenése, valamint megoldandók a fölvizesedés okozta, jelentős problémák.

(Balogh Tünde fényképei)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSEG
13.	036/13	v. közintézmény	Csanyi úti iskola	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK
Volt néhány, nem túl szerencsés átalakítás, de alapvetően megmaradt az alapépület. Most lakatlan, használaton kívül. (Marton Tibor főépítész úr közlése és javaslata)
JAVASLAT
A megmaradás érdekében mielőbb funkciót kell számára találni, őt magát és környezetét rendbe hozva.

(Balogh Tünde fényképei)

SOR-SZÁM	HRSZ.	KATEGÓRIA	CÍM	VÉDETTSEG
14.	890/2	irodaház	v. Állami gazdasági iskola Szegedi út 73. - Birs u.	javaslat helyi védelemre

LEÍRÁS, JELLEMZŐK

Állami gazdasági iskola

Az egykori szélmalomok helyén emelt, ma klasszicista hangulatú, portikuszos kúria formát mutató, U alaprajú, földszintes épület; a toszkán oszlopos portikusz tympanonján MMIV évszám. Mellette zömök, kontyolt

nyeregtetős, szintén földszintes épület. Jelenleg bérbe vannak adva irodai munka céljára. (Az 5-ös út mellett nyugatra, a vasúton kívül. Térkép: Szarvas István, 1929 k., fényképek: Balogh Tünde)

JAVASLAT

A jelenleg jó állapotú épület és környezete jó karban tartásáról továbbra is folyamatosan gondoskodni kell.

